

Kiadóhivatal:

Molnár-féle nyomda-r.-t., Kaszinó
bazár.Az előfizetési pénzek és hirdetések
ide küldendők.

Hirdetések

legutányosabb számítással, díj-
szabás szerint

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félfévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY

KOVÁCH ALADÁR.

Felelős szerkesztő: BODNÁR ISIVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Mintaszüret.

Említettük már, hogy a magyar királyi földművelésügyi miniszter, egyes borvidékeken, így minálunk Szekszárdon is, mintaszüretet rendez.

A legújabb szüretelő eszközöket, szőlőzúzókát, bogyózókát, préseket október hó 4-ik napján mutatják be, a szőlészettel foglalkozóknak bizonyára nem kis okulására.

A szüretelés a szekszárdi m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőségre van bízva, amely a községi előjárásokhoz szétküldött felhívásában érdekesen fejtegeti a mintaszüret célját.

Az elpusztult régi szőlők legnagyobb részén a felújítás már csaknem befejezettnek mondható s e mellett olyan területeken is, amelyek azelőtt más művelési ág alá tartoztak, nagy kiterjedésű új szőlők ültetettek. Ennek folytán hazánk bortermelése már legközelebb elérheti a nemsokára meg is haladja azt a bormennyiséget, amennyi a filloxera fellépte előtti időben termelt. Most tehát a másik nagy feladat áll előttünk: gondoskodnunk kell arról, hogy a fáradságos és költséges befektetésekkel létesített új szőlők jövőbiztonsága biztosított legyen.

E célból első sorban az okszerű borkezelés terjesztése szükséges, mert míg egyrészt a szőlőfelújítás és a szőlőművelés hazánkban olyan magas színvonalon áll, hogy e tekintetben bármely külföldi bortermelő országgal bátran kiálljuk a versenyt, másrészt tagadhatatlan, hogy a borkezelés, pincegazdaság és a borértékesítés terén elmaradtunk. Oda kell tehát törekednünk, hogy abból a kitűnő anyagból, amelyet hazai szőlőink termése szolgáltat, okszerű szüreteléssel és pincekezeléssel minél jobb és értékesebb bort állítsunk elő.

A bor minőségének javítására vonatkozó

intézkedések a szüretnél kezdődnek. A szőlőtermés mennyiségére s minőségére, mint tudjuk, az időjárás, elemi csapások, szőlőbetegségek stb. igen nagy befolyással vannak. A minőség javítására azonban sokat tehetünk, ha már a szürettel kezdve okszerűen járunk el. Ugyanazon szőlő meglévő terméséből jobb és értékesebb bort lehet előállítani, ha a szüretelést kellő szakértelemmel és helyesebben végezzük, mint a legtöbb helyen eddig történt, sőt a jobb fajta borsajtók használatával még a mennyiséget is szaporíthatjuk, amennyiben a jobb sajtókkal több mustot lehet a törkölyből kipréselni.

Az itt kifejtettek természetesen igazságokon alapulnak, készséggel járul azokhoz mindenki. Mi nekünk is végtelen örömeinkre szolgál, ha bármely téren haladást, fejlődést látunk, így a mintaszüret rendezésének ötletét is szerencsésnek tartjuk, a bortermelő közönség csak halás lehet a földművelésügyi kormány iránt, hogy alkalmat nyújt neki a modern szüretelési eszközök megismerésére.

Mi mindezt azonban csak kezdetnek szeretnénk tekinteni. Hogy az igazat megmondjuk, több-kevesebb tisztasággal, kényellemmel, hozzáértéssel, úgy ahogy eddig is csak leszüreteltünk, magának egy mintaszüretnek bemutatása bármily tanulságos is lesz tehát, magában véve gyakorlati haszonnal nem valami sokkal fog járni. De igenis szeretnénk, ha a jövőre nézve a mostaniaknak folytatásaként hazafias kormányunk olyan dolgokat is kezdeményezne, itt minálunk, amelyek elvitázhatatlan haszonnal járnának borainknak annyira kívánatos — értékesítésére is. Most már amúgy sem kell segíteni a szőlőrekonstrukciót. Tultermeléshez

közeledünk, sőt az állam nyer sok milliót a szőlőtermelőktől és fogyasztóktól bevett állami adóból. A felszabadult segélyösszegek célszerűen felhasználhatók volnának tehát például a modern borkezelés, pincegazdaság okszerű fejlesztésére. Állami segítséggel könnyen keresztül vihető volna, a Franciaország sok helyén divatos közös szüret is, miáltal a világkereskedelemben annyira fontos: egyforma bor kérdése is gyakorlati megoldást nyerhetne. Ott volna aztán az erjesztő kamarák felállításának kérdése, elősegítése a konyak-, pezsgőgyártásnak, amely felszívna az olcsóbb borokat, piacot, árat teremtene a jobbnak, értékesebbnek...

Ezek jutnak hamarjában eszünkbe a szekszárdi legelső mintaszüret alkalmából, amelynek egyébként fényes sikert, sok látogatót kívánunk.

Bő szüret, semmi borkereslet.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

Lapjában szíves volt foglalkozni Szekszárd város bortermelő gazdáinak szomorú helyzetével és emlékeztetünkbe hozta vármegyénk alispánjának az 1907. év november hó 9-én elhangzott, életre való indítványát. Szomorúan, elégtelen emlékeztetve ezen indítványt el nem intézéséről, néhány sor nekrológot szentelt volt polgármesterünknek is. Mielőtt bortermékünk

* Ily című, múlt heti közleményünkre feleletet kaptunk. Nem zárkozunk el annak közlésétől, bár a közlemény nem minden pontjával értünk egyet. Egyet azonban koncedálunk, azt, hogy volt polgármesterünk már nagy beteg volt, amikor a kérdéses indítvány tárgyalásra került, így bár nála, ma is állítjuk, »szokás-sá és »rendszer-ré vált már a »kényesebb ügyeknek bizottságokhoz utalása, az esetben csakugyan igaztalanok voltunk vele szemben.

TÁRCA.

Élő emlék.

Óh, drága fürt az »Ő« hajából,
Te, bűvös tapintatu szál!
Édes zálog attól, ki távol —
Kész boldogság, a mit hozál.

Eleven rész az ő testéből,
Elbűvölsz, a mint tartalak:
S mint bűbajos varázslat két föl,
Lelkem előtt a báj alak.

Hisz rá omoltál hó nyakára,
Keble hullámit csokolád;
Rajtad ragyog szeme sugára,
Rád hinté csókját, mosolyát.

Körülbebegted jártát-keltét,
Beléd szállt édes illata;
Reád lehelle sóvár lelkét,
És érzem, rajtad tapada!

Óh érzem, hogy benned kitérva
Egész valója, mind a báj,
És száladból zengő hárfá,
Megganyi harsány hárfá vá!

A fennszármnyaló dieshimnusz zeng föl,
Napkeleti tündérrege:
En kedvesemről, hltvesemről,
Egg új énekek éneke!

LOVICH IVÁN.

A kongresszusok városából.

— A Közérdek számára írta: Koritsánszky Ottó. —

Genève, 1908 szeptember hó.

Nem is olyan régen valami Mead nevű amerikai újságíró egy cikkében azt az eszmét bocsájtotta világra, hogy egy nemzetközi parlamentet kellene létesíteni. Évenként összegyülnének itt egy-egy ülészakra a világ minden államának képviselői, kiknek is az volna a rendeltetésük, hogy ennek az egyetemes vagy mondjuk világszövetségnek béke és jogi ügyeire vonatkozó nemzetközi, de minden állam speciális viszonyait szemügyre vevő törvényeket alkosson. Böven kifejti aztán a részleteket, megemlítvén végül, hogy székhelyül Genève volna kijelölendő.

Jóllehet ennek az egyetemes, világszövetségnek megszületése nagyon messze van még: úgy látjuk, hogy az internacionális parlament alakulóban van. De sőt meg is alakult már, működik is, éjszakra, délre, messze távol a »sárgák« világában, valamint a »művelt« nyugat-on is sok intézmény, törvény hirdeti gyógyulást és áldást hozó munkálkodását. És talán semmi egyéb sem hiányzik már, mint csak hogy az államok hivatalosan kimondják: ime, szentesítjük a nemzetközi parlament megalakulását s kimondjuk, hogy az permanenciába marad.

Mert permanenciában van az a valóságban. E hónapban például nincsen olyan hét, amelyen valami internacionális kongresszus ne ülésezne e világvárosban. És így volt ez tavaly is, ugyanígy lesz jövőre, meg aztán is minden évben. mint ahogyan így van ez évek, de talán évtizedek óta. Itt látjuk Ausztráliának képviselőit, itt az Amerikából küldötteket. Japán sem marad el. És sokkal könnyebb volna azon

államok felsorolása, amelyek nem küldtek hivatalos képviselőt. A világ minden végéből Genève-be vezet az út, az az út, amelyen azok bandukolnak, akiknek dús tárházuk van olyan eszmékben, amelyeknek megvalósítása az emberiségnek, a társadalomnak lenne szolgálatjára. Akiknek szívében ott ég a hő vágy: tenni, cselekedni, alkotni ennek a mai társadalomnak átgurására, tökéletesítésére; a szenvedések és nyomor enyhítésére és — hogy Mead barátunk szavaival éljünk — az egyetemes szövetség megalkotására.

És Genève-be, e világvárosba jönnek. Világvárosi jellegét nem a lakosok óriási száma adja meg. Hiszen alig 120.000 szív dobog itt legkülönbözőbb, de mindig a legnemesebb és az igazi jólétet megteremtteni akaró ideák szolgálatában. Ha nem az a lüktető szellemi élet, amely sok oly ideát teremtett, miket az egész világ magáévá tett. No meg — a mit ne felejtünk el — történelmi múltja. Minden időben végvár volt. Kellott, hogy figyelem és éberség töltsön el itt mindenkit. És ezen viszonyok között születnek meg a legéletrevalóbb eszmék. Egyik oldalon a különböző nyelvűség útközö pontja, másik részen a katolicizmus és protestantizmus válaszfala. Egyike a legelsőeknek, amely kapuit kinyitá az »új tanok« számára s az itt fogékony szívekre talált. Ime egy pont, amin nagy ellentétbe kerül szellemi rivalisával: Párisal. És innét kezdve egész történelme a szellemi küzdelmek egész lánca.

Páris után ez a város a francia szellemi élet legelsőbb és legelőkelőbb metropolisza. És ne felejtjük el, hogy a francia szellemi élet a bölcsője csaknem valamennyi világot meghódító ideának. S ebből nem egynél ennek a kis republikának jut a főszerep.

értékesítésének kérdésére kitérnék, engedje meg nek. Szerkesztő ur, hogy a történeli igazság kedvéért megjegyezhessem, hogy mikor *Simontits* Elemér vármegyei főjegyző indítványa elhangzott, akkor már dr. *Hirling* Ádám polgármesterünk a halállal vívódott és ugyanazon hó 21-én elköltözött oda, ahol nem interpellálhatják meg a város agilis képviselői, sem az utca-öntözés, sem a villanyvilágítás kérdésében, szóval azokért a dolgokért, amelyek még mindig nincsenek meg, bár fiatal, munkabíró polgármesterünk van, no meg az öntözéshez elégséges víz is, ártézi kutunkban. (Igaz, most meg lovunk nincs!) Hogy tehát a kiküldött bizottság egy év alatt sem jött össze, arról bizony nem tehet, abban semmi része sincs boldogult polgármesterünknek, annak okai, ha igazságosak akarunk lenni, elsősorban a bizottság tagjai, akik egyszersem sürgették az összehívást, másodsorban a polgármester, akinek ezen bizottság kiküldéséről tudomást kellett volna szerezni, mint városi életünk minden mozzanatáról, ha nem is azon a réven, mert polgármestersége előtt is foglalkozott városunk ügyeivel, hanem azon az uton, hogy a polgármestersége előtti közgyűlési jegyzőkönyveket áttanulmányozta és harmadsorban a szőlősgazdák egész egyeteme, amely úgy látszik mit sem törődött eddig az öt közlekedési érintő dolgokkal sem.

De ne keressük most, hogy ki a hibás, hagyjuk a kérdés személyi részét, ne bántunk se eleveneket, se holtakat, egyértelemmel, egyakarattal keressük a kivezető utat jelenlegi kétségbe ejtő helyzetünkől, mert Szekszárd város börtelműi, ha csak nem segítenek önmagukon, úgy oly gazdasági megrázkódtatásba kerülnek, amely feljutani képes az 1890-es évek egész nyomorúságát.

Tul vagyunk azon az időn, hogy a közlekedési eszközök tökéletesbitésével és a börtékesítésének városi kezelésbe való vételével a helyzetet sanálni lehetne, tul azon is, hogy szövetkezeti alapon egyesülhessünk, le kell fektetni alapjait egy hatalmas részvénytársaságnak, mint azt szépen, nagy szakértelemmel, de viszonyainkra jellemzően, minden visszhang nélkül, kifejtette a »Tolnavármegye«-ben a nyáron *Gonda Béla*, amely alap lefektetés már elégséges volna, hogy a gazdaközönségünk testén elősködő fillozerákat tönkretegyék, akik a *Szekszárd vidéki* borból 1000 hl-ert adnak el januári szállítással 12 koronáért. Teremteni kell egy részvénytársaságot, amely konyak, pezsgő és szesz termelésével, törkő feldolgozással és fajboraink értékesítésével foglalkozzék. Ha ezt nem tesszük meg, akkor hiába okolunk bárkit, hiába hallatjuk kétségbeesésünket, tönkre kell mennünk, mert a munkabérek nagysága mellett, fő-

ként hegyi szőlőinket, fentartani képtelenek leszünk.

Bortermékeinknek helyi feldolgozása az egyedüli mentő eszköz, így fel tudjuk használni a lapi közönséges borainkat konyak és pezsgő gyártására, jó minőségű fajborainknak pedig a külföldön piacot tudunk teremteni, mert csak kivalót adunk és nagymennyiséget egyöntetűből és egy helyről.

Másfél évvel ezelőtt városunk két hatalmas pénzintézete kender- és lengyár alapításának kérdésével foglalkozott és közös értekezletet is tartott. A közbe jött pénzdrágaság akadályozta csak meg, hogy ezen tárgyalások komolyabbak nem lettek és ma a 3.000.000 korona alaptőkéjű textillipargyár kéményei nem érezik a bodor füstöt a Sárviz-csatorna partjain. Az egyik pénzintézet részvényeinek kibocsájtására, — az általános tőke emelési mozgalmon kívül, — tagadhatatlanul ez adott impulzust. A másik részvénytársaság a részvény kibocsájtása alkalmával feladataul jelölte meg egy börtékesítő intézmény létesítését.

Tagadhatatlanul ezen utóbbi részvénytársaság eszméje helyi gazdálkodásunk szempontjából sokkal helyesebb, mint a textillipargyár létesítésének mozgalma, mert ez utóbbival meggyünkben eddig nem kultivált mezőgazdasági ágat akart megteremteni és fejleszteni, míg az előbbi évszázadok óta üzött és e vidék legfontosabb gazdasági természetjének, a bornak értékesítésére és feldolgozására vonatkozik.

A jelenlegi helyzet olyan, hogy mi sem könnyebb, mint a bor feldolgozására és értékesítésére irányuló társaság létesítése. Álljon össze a két hatalmas pénzintézet, álljanak a mozgalom élére állásban és szakismeretekben tekintélyes emberek, nem lesz olyan szőlősgazda, aki nem siet — társadalmi különbség nélkül — a mozgalomhoz csatlakozni, mert tudja, hogy ez önvédelmi eszköz lesz. Pénzintézeteinknek, magának a városnak, mint testületnek és vezér embereinknek a mozgalom élére való állása nem egyszerű eszmének a támogatása csak, de kötelességteljesítés, mert ettől ezer és ezer szekszárdi gazdának és nagy áldozatokkal felújított szőlőinknek megmentése függ.

—r.

A jó nevelés.

„Nem messze esik az alma a fájától!” Ez a közmondás amely igaz, ép oly örök marad! Alkalmazdák legfőképp a szülők és gyermekekre, s rendszeren akkor, amikor rossz, hitvány vagy éppen jellemtelen ember lesz a gyermekekből, akkor, amikor a jó nevelést a rossz nevelés váltotta fel.

egyében rejlik oka erkölcsünk átalakulásának. És a nő megosztja a munkát a férfival. Gyakori az az eset, hogy önmagának kell gondoskodni napi kenyerről. Ezért is néha versenybe kerül a férfi a társadalomban való pozíciójának megtarthatásánál, a gyengébbek megvédésénél, a napi kenyér biztosításánál nem számíthat feltétlenül a férfi segítő erejére. Ime az új irány, amely szerint ez az egyesület megalkult: a nőnek a családban és társadalomban való egyelőre haladása és védelme biztosítására.

Gyűléseiken a nő szerepéről és feladatairól szólnak és két jelentős tevékenységről számoltak be, a tuberkulózis legyőzésére irányuló munkálkodásról és egy nemzetközi irodának szervezéséről, amely az iskolát végzett gyermekek szüleinek állna rendelkezésére a pályaválasztást stb. illetőleg.

Most ülészik a másik, a »Fehér Kereszt Egyesület« nemzetközi kongresszusa: »a hamis élelmi- és gyógyszerészeti szerek« miként való meggátolását tárgyalván.

A múlt évben alakult meg az az egyesület itt Genéve-ben, amelynek célja a különböző csapások és bajok: ragályos és epidemikus betegségek, társadalmi bajok stb. leküzdése. Mintegy kiegészítője a »vörös kereszt« egyesületnek, amelynek a háboruban, míg ennek a mindennapi életben kerül majd nagy szerepe.

Es joggal kérdezhettük, vajjon nem fontos dolog-e szociális szempontból is a hamis élelmi- szerek elleni küzdelem? Hiszen társadalmi érdeket szolgálunk azzal, ha mindenkinek egészséges, tápláló élelmiszert biztosítunk. Es ezzel kétirányú munkásságot fejtünk ki: közegészségügyit és gazdaságit. S mindkettő nélkülözhetetlen feltételek a modern és szilárd alapokon nyugvó társadalom megteremtésének.

Mint mindennek, úgy a nevelésnek is meg van a maga módja. Némelyek szép szóval, jó szóval, mások büntetéssel, (pl. kukoricára térdepelés, valami kedvenc dolognak megvonása stb.) ismét mások ütással nevelnek. Mind a három mód nem megvetendő, bár az utóbbit sokan elítélik. Pedig a nevelés módja mindenkinél más és más lehet. Az a fő, hogy »nevelés« legyen! Ha nem használ a szép szó, ha nem használ a jó szó, ha mit sem ér a büntetés, akkor nem kell sajnálni a botot, a vesszőt, az ütést, mert ha török, ha szakad: »addig kell hajlítani a vesszőt, amíg hajlik!»

Ha nem a fentiek szerint nevelünk, amint sokan nem így nevelnek, ha mindent megegyedünk a gyerekeknek, ha ez már az intő szóra mit sem hallgat, visszafelcsel s mi ezt zsebvágjuk, vagy éppen csókkal, cukorral vagy egyéb hasonlóval honoráljuk: akkor nincs és nem lehet szülői, nevelői tekintély, nem lehet a nevelésnek eredménye sem, s megtörténik, hogy fejünkre nő a gyermek, azt tesz, amit akar s úgy beszél a szülővel, nevelővel, rokonnal, idegennel, mint »kanász a stüldővel,« s ha így halad, uri ember, intelligens egyén nem lesz belőle soha, mert a tisztesség és a becsület legelemibb feltételét: a szülők vagy nevelők iránti tiszteletét kiölte szívéből.

A jó nevelésnek a fentiekben kívül természetesen százféle módja van még. Meg kell kedvelni a gyermekkel a virágot, mert »aki a virágot szereti, az rossz ember nem lehet!« Ki kell művelni benne a dal és a zene iránti hajlamot, szeretetet, mert a dal és a zene műveli a lelket! A vallásos és a hazafias eseményeknek szívébe véssése, a vallásért a templomban, a hazáért egyes hazafias ünnepélyeken való résztvevés a jó nevelés alapjai. Az, aki vallását szereti, szereti hazáját is és viszont, mert e kettőt bajos lenne egymástól elválasztani.

De a lelki nevelés mellett nem kevésbé szükséges a testi nevelés. »Mens sana in corpore sano!« A gyermek testedző nevelése, a testgyakorlat, játékok s minden, ami a testet edzi, kell, hogy a nevelésnek a nevelésben segítségére legyen. Meg kell kedvelni a gyermekkel a sport minden ágát: az uszást, korcsolyázást, labdázást stb. stb. s azon kell lenni, hogy a fiú vagy lány nemcsak lelkileg, de testileg is erősebb legyen, mert a test és lélek egymásra befolyással van. Nem kell s nem lehet a gyermeket örökös szobaáristomban tartani, télen nyáron a szabad levegőben a helye, s mindenkor tiszta levegő, szabad mozgásra van szüksége.

Aki így nevel, nevelése eredményes jár. Ebből a gyermekből szorgalmas, becsületes, jellemes, vallásos és hazafias, testileg, lelkileg edzett egyén lesz, s ez feltétlenül megállja a helyét a társadalomban is mindenütt.

Az ideai első kongresszus a tiszta élelmi- szerek definícióját adja. A felismerési eljárások egyöntetűvé tétele és ennek államoként való elfogadása stb. lesz feladata a továbbiaknak.

A harmadik kongresszus a »leánykereskedés« elieni. Kell-e itt bővebben szólni? Nem mond-e nagyon sokat maga az a tény is, hogy az erkölcsrendészet e sötét foltját teszi tanulmánya tárgyává az abolitionisták szövetkezete? Ez a gyűlés mintegy összefüggésben van a nők nemzetközi tanácsával: ott is, itt is a nő helyzetéről, társadalmi hivatásáról esik szó.

Látszólag talán kisebb, de alapjában véve szintén szociális érdekű a negyedik, a »Ligue des Acheteurs« kongresszusa. Ez a »vevők ligája« azoknak szövetkezése, akik mint vevőközönség tudatában van annak a felelősségnek, vagyis tartozásnak, melylyel a gyári munkásnak, üzleti alkalmazottnak stb.inek tartozik, akik neki közvetlenül vagy közvetve bár, szolgáltatásra állanak. Feladataul pedig ezen emberek helyzetének, munkaidejüknek stb.nek javítását tűzte ki.

Ez a négy mű, amelyről csak futólag szólnunk itt s melyek a mindennapi politikai számításokon kívül állók, biznysága annak, hogy az emberbaráti intézmények képezik a jövő kulcsát. Ezek jelentik a haladást s ezek a legjobb fegyverek a szociális kérdések megoldásánál.

Megoldásánál, vagy előbbrevitelénél? Ne vitassuk. Örvendjünk a jelennek; annak, hogy ellenségei utópiának mondják a szocializmust. Utópia?! Szép, szép, de elérhetetlen?! Jól van: mindig örömmel tölt el, ha az ellenfelek ilyen nemesen nyilatkoznak arról, ami nekik alkalmatlan, kellemetlen, de nekem szent, nekem igaz, s szerintem feltartóztatlan . . .

Es az öröm nyomán ott var — a diadaléret!

Alkalmassint ezekben mélyedt el Mead is, amikor Genéve-t ajánlotta az internacionális parlament székhelyéül . . .

Rövid pár héttel ezelőtt a földrajzi kongresszus hozta össze a világ sok jelesét Genéve-be, amelyről — mint azt valamelyik levelemből ismerik már e lap t. olvasói — egy angol származású egyetemi professzor bizonyítani igyekezett, hogy a világ szellemi életének gócpontja.

Idejét is multa már, de meg céltalan is volna, hogy részletesen írjunk erről. Hiszen a fővárosi lapok terjedelmesen ismertették a lefolyását. Most sem célunk részletekbe belebocsájtakozni. Csak felemlítjük azt az irányt, amelyben a »permanenciában lévő nemzetközi parlament« működik. Rámutatunk a működést jelző piros vonalra, hogy érdeklődést keltsünk fel iránta s hogy kedvet kapjunk ennek az iránynak követésére, nagy célok elérhetésének reményében.

Csak (!) négyről teszünk itt említést. Négyről, melyeknek mindegyike nagy horderejű és mélyen járó szociális érdekénél fogva mindenkinek figyelmét kiérdemli.

Az egyik a »Conseil des femmes« egy cseppet sem hasonlít ahhoz a régi feminista irányhoz, amely (bocsánat uraim!) a férfiakat utánozva arra oktat, hogyan kell felfegyverkezni a férfiak ellen való oly célú harcra, amelyben a nőnek diadal jusson a férfi rovására. Nem dolgozik ez férfiúi allurókkal. Nem egyéb ez, mint a különböző nemzetbeli egyesületek szövetkezete egy filantrópiái, szociális cél elérésének érdekében.

Ez a nemzetközi egyesülés a mai idők folyománya. A demokrácia, az ipar, kereskedelem, művészet, a tudomány, a megváltozott igények, a drágábbá vált megélhetés és számtalan

Egy jól nevelt gyermeknél aztán könnyű az iskoláztatás. Ez belátja, hogy tanulnia kell, tudja, hogy a tanulás létének, boldogulásának alap feltétele, s ember akar lenni a szó legszorosabb értelmében, Isten és ember előtt! S ha meg van a vasakarát, meg lesz az eredmény is, a jó nevelés meghozza a gyümölcsöt!

Ha vannak a társadalomnak férgei, ezek ezeké csak a rossz nevelés folytán lettek. A jó nevelés ily torzszülötkeket nem nevel a világnak! Bár megengedem, s tudom, hogy tisztességes, becsületes családban is akad tisztességtelen, becsületes, mindenkitől megvetésre méltó egyén, de itt is legtöbb esetben csak a rossz, vagy simábban mondva: a gyenge nevelés lehet az ok, hogy jó családból rossz családtagok származtak!

Vajha minden szülő, minden nevelő „jó” nevelne, vajha a társadalom minden osztálya a jó nevelésben nőne fel! Mily paradicsomi élet lenne a társadalmi élet, mely manapság annyira visszataszító! Manapság a társadalmi életben mindenki magának él, mert „rossz neveléssel” — vallástalan, hazafiatalan, irigy, hazug, rágalmazó és jellemtelen egyén sok él a társadalomban.

Crassus.

VÁRMEGYE.

Virilisták névjegyzéke.

Tolnavármegye igazoló választmánya folyó hó 21-én tartott ülésén a legtöbb adót fizetők névjegyzékét a következőleg állította össze:

1	Gróf Apponyi G. főisp. Hőgyész	43562.36
2	Gróf Apponyi S. n.-birt. Lengyel	18322.16
3	Gróf Széchenyi S. n.-birt. N.-Dorog	17765.84
4	Wolf Henrik nagybirt. Szekszárd	13138.83
5	Gr. Benyovszky R. o. képv. Tengelic	11526.79
6	Bischitz János bérlő Majsamiklósvár	8888.75
7	Sztankoványi János nbirt. Kajdacs	8686.04
8	Hanzély János nagybirt. Bölske	8251.66
9	Bezerédj Pál nagybirt. Hidjapuszta	6091.95
10	Szilassy Aladár köz. b. t.-eln. Bpest	5857.92
11	Grünwald Lajos bérlő Fadd	5648.58
12	Bartal Béla nagybirt. Fadd	5432.32
13	Madi Kovács I. földbirt. Gerjen	4302.48
14	Vizsoly Ákos földbirt. Alsópél p.	4272.12
15	Döry Frigyes földbirt. Zomba	4063.18
16	Csapó Vilmos földbirt. Tengelic	3777.71
17	Szabó Lajos bérlő Ujdombóvár	3649.63
18	Dr. Gözsy T. földbirt. Alsóhencse	3633.48
19	Perczel Dezső földbirt. Bonyhád	3460.76
20	Bezerédj Andor földbirt. Jegenyésp.	3439.89
21	Willinger M. földbirt. Dörypatlan	3145.00
22	Kovács S. E. földbirt. Gyapa p.	2954.88
23	Br. Jeszenszky I. földbirt. Gindlics.	2840.16
24	Bernrieder János földbirt. Zomba	2796.50
25	Dr. Strasser Imre bérlő Rácegres	2779.36
26	Lamm Mór bérlő Fürged puszta	2775.09
27	Lamm Pál bérlő Fürged puszta	2774.08
28	Perczel Lajos földbirt. Kiskajdacs	2701.44
29	Sass László földbirt. Uzd	2637.74
30	Dr. Kardos Kálmán törv. eln. Eger	2615.82
31	Wurm Ignác bérlő Majsamiklósv.	2370.61
32	Weszeley Zsigmond bérlő Ujdomb.	2253.80
33	Pollák Lajos földbirtokos Tolna	2197.76
34	Ifj. Eötvös Károly földb. Dsztgyörgy	2084.31
35	Spitzer Gyula bérlő Dörypatlan	2025.—
36	Tóth Károly főmérnök Szekszárd	1967.24
37	Vásárhelyi Ernő bérlő Ujdomb.	1926.65
38	Óváry Ferenc bérlő Gyök	1916.36
39	Goldschmidt József bérlő Ujdomb.	1890.77
40	Véber János földbirt. Bonyhád	1754.39
41	Szuprics György földbirt. Fadd	1705.86
42	Hirsch Ignác bérlő Majsamiklós	1700.86
43	Parragh Albert földbirt. Dsztgyörgy	1677.48
44	Leopold Sándor bérlő Szekszárd	1665.62
45	Strasser Vilmos bérlő Muthpta	1664.53
46	Hönig Albert földbirt. Bonyhád	1654.87
47	Órffy Lajos takarékp. v.-ig. Szeksz.	1578.40
48	Tschida Arthur földbirtokos Paks	1544.93
49	Klein Emil bérlő Lápafo	1504.40
50	Hönig Dávid bérlő Kaposvár	1497.44
51	Hainrikffy Pál orsz. k. Nagykonfa	1469.41
52	Ferency Sándor földbirt. Gerjen	1458.58
53	Kovarcz József ur. tisztt. Felsőiregh	1453.44
54	Perczel József bérlő Tamási	1412.39
55	Dr. Szász Endre ügyv. Szekszárd	1400.30
56	Weiner Jakab bérlő Janyapuszta	1380.—
57	Dr. Káldi Gyula kir. közj. Szeksz.	1334.12
58	Czirák József keresk. Dföldvár	1305.50
59	Flaschits József bérlő Mágocs	1299.56
60	Makay József bérlő Ujdombóvár	1296.18
61	Wurm Ödön bérlő Ujdombóvár	1294.70
62	Stockinger János földbirtokos Tevel	1278.54
63	Dr. Leopold Kornél ügyv. Szeksz.	1269.—
64	Strasser Henrik bérlő Ujdombóv.	1235.07

65	Mechwarth Ernő földbirt. Belecska	1229.22
66	Dr. Hangel Ignác t. főorvos Szeksz.	1218.58
67	Halász J. dohánynagyárus Dföldvár	1210.81
68	Jeszenszky Andor földbirt. Csibrák	1189.03
69	Mayer János keresk. Szekszárd	1164.18
70	Szuprics Vendel földbirt. Gerjen	1136.35
71	Tenclinger Lajos földbirt. Tolna	1136.33
72	Dr. Dragits I. jár. orv. tb. főorv. Szeksz.	1131.26
73	Bunn Lajos fakeresk. Paks	1082.74
74	Dr. Pesthy Pál kir. jár. bíró	1063.24
75	Dr. Pesthy István orvos Uzd	1063.24
76	Biró Imre plébános Dföldvár	1046.68
77	Báró Schell József földb. Katalin p.	1027.42
78	Pesthy Endre földbirt. Uzdborjád	1003.14
79	Dr. Haidekker Béla ügyvéd Szeksz.	1002.70
80	Fekete Imre bérlő Majsamikl.	1002.19
81	Bálint Lajos nagyvendéglős Pa's	993.60
82	Pintér Károly plébános Ozora	988.12
83	Veltmann Adolf bérlő Ujdombóvár	973.—
84	Szunyogh Sándor bérlő Szemcséd	962.70
85	Rull János kereskedő Bátaszék	958.08
86	Kelecsényi Ambró földbirt. Szeksz.	948.35
87	Bernrieder József földbirt. Gindlicsal.	946.68
88	Ferency Zs. földbirt. Dsztgyörgy	944.53
89	Mehrwerth F. kereskedő Szekszárd	924.46
90	Ifj. Zsikó János földbirt. Alsónyék	905.79
91	Dr. Szakács Ernő ügyvéd Bölske	887.02
92	Bunn Gusztáv kereskedő Paks	884.02
93	Stauber Sándor keresk. Dunaföldvár	877.86
94	Szél Géza bérlő Szemcséd	877.54
95	Dr. Szakács Iv. J. orvos Bölske	867.34
96	Braun Sándor kereskedő Ozora	861.11
97	Hagymássy K. kir. közjegyző Paks	859.76
98	Dr. Pirnitzer Béla ügyvéd Szekszárd	851.60
99	Góczy N. János keresk. Bátaszék	835.84
100	Spitzer Sándor fakeresk. Dombóvár	796.36
101	Merbl Fülöp bérlő Felsőiregh	793.44
102	Ágoston István kir. tbiró Szekszárd	788.60
103	Langer Károly gyógyszerész Ozora	788.—
104	Dr. Schwetz Antal ügyvéd Bonyhád	786.96
105	Simalcsik Flórián keresk. Dföldvár	775.18
106	Forster Arthur földbirt. Bölske	768.12
107	Révész Ferenc földmives Dföldvár	764.34
108	Dr. Albersz Rezső ügyvéd Szekszárd	757.86
109	Tenczlinger István földbirt. Tolna	752.61
110	Streicher Benő kereskedő Bonyhád	748.08
111	Szondy István gyógyszer. Szekszárd	738.86
112	Dr. Obláth Adolf orvos Bonyhád	730.68
113	Braun Sándor földbirtokos Tolna	723.18
114	Fried Vilmos börgy. Simontornya	724.75
115	Mayer Alajos kereskedő Bátaszék	722.27
116	Adler N. János magánzó Szeksz.	722.—
117	Güns Béla kereskedő Dunaföldvár	712.44
118	Mozolányi István plébános Tamási	711.14
119	Ifj. Leopold Lajos bérlő Szekszárd	710.10
120	Pammer Pál Jilling földm. Györköny	700.94
121	Schmideg Mór téglagyáros Szeksz.	699.91
122	Grünvald Salamon fakeresk. Paks	688.61
123	Krausz Béla magánzó Tolna	688.12
124	Vitkovits Ferenc plébános Szakcs	687.82
125	Szeghy Sándor gyógyszer Szeksz.	679.30
126	Németh Péter földbirt. Nagyszokoly	676.53
127	Vice János földbirtokos Döbrököz	675.68
128	Papp István földbirtokos Gerjen	674.99
129	Nyarady Aladár plébános Dombóv.	672.60
130	Stercer András földmives Györköny	671.12
131	Tomka Gusztáv ág. ev. lelk. Györk.	652.32
132	Schlichterle János földm. Tabód	644.73
133	Dr. Martin József bork. Szekszárd	642.72
134	Bekker József Klem földbirt. Paks	638.75
135	Boda Vilmos népb. igazg. Szeksz.	632.62
136	Keller József szikvizgy. Dföldvár	626.60
137	Frühwirth Géza esp. pléb. Gyulaj	626.32
138	Szinger Bálint b.-főm. Nagymányok	625.20
139	Forster Gyula ker. min. főm. Bpest	624.90
140	Réder Henrik birtokos Tabód	623.33
141	Dömötör Lajos ref. lelkész Bölske	612.04
142	Hangyály Mihály plébános Pincehely	610.34
143	May János földbirt. Györe	602.—
144	Heiszler Jakab földmiv. Dunakömlöd	599.82
145	Kovács József földbirtokos Kajdacs	594.95
146	Forster Zoltán vm. főjegyző Szeksz.	593.49
147	Resz János földbirtokos Bonyhád	586.77
148	Kiss István plébános Nagykönyi	586.02
149	Toth Ödön t. ügyész Szekszárd	580.70
150	Flórián István magánzó Paks	578.29
151	Döme Pál földbirtokos Decs	575.62
152	Rohmeisz Ferenc cim. kanonok Bszék	574.56
153	Vilcsek Sándor bérlő József puszta	563.90
154	Kovács Antal plébános Szakály	558.30
155	Br. Jeszenszky Ö. földbirt. Gindlicsal.	556.99
156	Kerber György földmives Kéty	555.43
157	Lajkó István földmives Dunaföldvár	555.41
158	Késmárky Iván ügyvéd Paks	552.86
159	Ujfalussy Imre takp. igazg. Szekszárd	550.32
160	Schunk Ferenc plébános Felsőnyék	546.24
161	März Henrik földmives Majos	539.61
162	Leicht Lajos gabonakeresk. Szekszárd	539.30
163	Szeniczey Géza földbirtokos Paks	537.13

164	Hideg János földmives Szakály	526.62
165	Róth Ferenc mézárós Szekszárd	519.20
166	G. Korsós János földbirtokos Sárpilis	518.32
167	Dr. Frühwirth Jenő ügyvéd Tamási	514.36
168	Streicher Vilmos földbirt. Tevel	513.86
169	Liebhauser István földbirt. Bátaszék	512.10
170	Offenmüller Zs. pleb. Magyarkeszi	511.36
171	Kömives Gyula plébános Nak	505.08
172	Dr. Somogyi Zs. járás orvos Paks	502.04
173	Stockinger J. kéménys. m. Szekszárd	501.10
174	Ifj. Weber J. ogykp. Farkasvölgy	500.90
175	Csutorás József földmives Szakály	494.11
176	Greifenstein Péter földmives Varsád	492.30
177	Dr. Abay János ügyvéd Szekszárd	492.16
178	Böde József földmives Dunaföldvár	491.32
179	Szöke Pál földmives Sárpilis	490.73
180	Kiss Pál földmives Gindlicsalád	490.44
181	Pártos Zsigmond esp. pleb. Mőzs	487.10
182	Singer Viktor keresk. Szekszárd	485.94
183	László Lajos ügyvéd Szekszárd	484.28
184	Fördös Dezső földbirtokos Uzd	484.14
185	Hárs János földmiv. Sárszentlőrincz	481.80
186	Brogli Béla nyug. tanító Máza	481.47

Jegyzők gyűlése.

— A simontornyai járási jegyzők egylete közgyűléséből —
— Folytatás. —

S mivel ösztöndíj alapunk ettől a jövedelemtől elesett, kérem a tiszt. közgyűlést, gondoskodjék egy más állandó és fejlődés-képes jövedelmi forrásról. És most már elérkeztem jelentésem végére és kérem a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni és határozatilag kimondani szíveskedjék, hogy

1. a közigazgatási reform iránt a község közönségének érdeklődését továbbra is ébren tartja,

2. hogy az egyesület elnökét minden időre felhatalmazza, hogy a tagtársak fegyelmi ügyében az ügyvédi tudás nyújtotta jogi védelmet igénybe vehesse és annak költségeit utalványozhassa, hogy

3. az egyesület évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyve többi járási jegyzőegyesületeknek az idén is megküldessék, hogy

4. a tolnanemedi-i községi hitelszövetkezet szíves adományát megköszönhessem.

Kelt Nagyszékelyben, 1908. évi június 27-én.

Tisztelettel

Ludvig József
egyleti elnök.

Az elnöki jelentés felolvasása után Oravszky László egyleti tag indítványozza, hogy az elnöknek ezen terjedelmes jelentéséért a közgyűlés köszönetet szavazzon, továbbá indítványozza, hogy Justh Gyula képviselőházi elnöknek köszönő felirat terjesztessék fel, amiért Bozóky Árpád országgyűlési képviselőt, ki a magyar jegyzői kartalaptalanul meggyanusította, rendre utasította.

A közgyűlés az elnöki jelentést tudomásul veszi s felkéri az elnököt, hogy Justh Gyula képviselőházi elnök urhoz üdvözlő feliratot szerkesszen, amiért a magyar jegyzői kar védelmére kelt.

Továbbá elhatározza a közgyűlés, hogy a közgyűlési jegyzőkönyveket a vármegye összes járási egyleteivel másolatban tudomásul vétel végett megküldi, továbbá a »Közérdek« és a »Községi közlöny« című lapokban közzéteszi.

A Lágler Sándor által beküldött kivetési lajstrom mintát a közgyűlés nem fogadta el, mert a vármegyei jegyző egylet a vármegyei és községi adókra vonatkozó egységes lajstrom megállapítása tárgyában már határozatot hozott.

2. Olvastatott a választmány javaslata, mely szerint a megvizsgált 1907. évi egyleti pénztári számadást

342 k. 44 f. bevétel

51 k. 58 f. kiadás

290 k. 86 f. pénztári maradvánnyal

az 1907. évi ösztöndíj alap számadást

2927 k. 01 f. pénztári maradvánnyal

helyesnek találva, elfogadásra ajánlja.

A közgyűlés ezen számadásokat elfogadja és Györe Pál egyleti pénztárnoknak a felmentvényt megadja,

3. Egyleti elnök előadja, hogy az egyleti tagoknak a választmány által az 1908. évre megállapított névjegyzéke szerint van az egyesületnek 4 tiszteletbeli és 30 rendes tagja, a közgyűlés tartama alatt pedig új tagokul jelentkeztek Fiedler Gyula hőgyészi adóügyi jegyző

és Lukács László gyönki aljegyző, kéri a nevezetteket az egyesületbe felvenni s így a rendes tagok száma 32.

A közgyűlés elnök előterjesztését tudomásul veszi, Fiedler Gyula és Lukács László karsársakat a tagok sorába felveszi.

4. Az egyleti vagyon gyümölcsöztetésére a választmány javaslatához képest a közgyűlés a simontornyai takarékpénztárt jelöli ki.

5. Jegyző felolvassa Oravszky László indítványát mely szerint a vármegyei alispán ur 4815/1908. számú határozatával elrendelt 1/4 évi pénztári állapot kimutatások egyöntetűen lennének szerkesztendőek.

A közgyűlés Oravszky László indítványa folytán határozatilag kimondja, hogy a negyedévi pénztári állapotról napló kivonatok terjesztendők be, s egyben utasítja az elnököt, hogy ezen negyedévi pénztári kimutatások megszüntetése iránt a vármegyei alispán urhoz előterjesztést tegyen, mert tekintetbe véve, hogy különösen év végén, amíg a pénztári naplók a főkönyvekkel össze nem egyeztetnek, addig helyes kimutatások egyáltalában be nem terjeszthetők, ez pedig a rendelet szerinti határidőre vagyis január 5-ikére nem teljesíthető.

6. Jegyző felolvassa Oravszky László indítványát, mely szerint a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz kérvény nyújtassék be, hogy a községi jegyzők állami fizetés kiegészítései az adóhivatalok által postadíj mentesen küldessenek ki.

A közgyűlés Oravszky László indítványát elfogadja, utasítja az elnököt, hogy az indítvány értelmében a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz kérvényt nyújtson be.

7. Elnök kéri a jövő közgyűlés helyének megállapítását.

A jövő közgyűlés helyéül Gyönk község tüzettét ki.

K. m. f

Várkonyi Imre
egyleti jegyző.

Ludvig József
egyleti elnök.

Ritter Béla

Schád Vilmos.

HIREK.

— **Fényes esküvő.** Diszes esküvő folyt le folyó hó 19-én a bátaszéki r. k. templomban. Gullner Elemér bátaszéki közalapítványi uradalmi gazdatiszt tartotta esküvőjét Návay Katussal. Az előkelő násznép a délutáni órákban gyülekezett a lakodalmos háznál, ahol a vendégszerető örömapa, Návay Emil közalapítványi főfelügyelő és neje született Korossy Zsófia urnő a Gullner, Návay, Latinovics, Görgey és Korossy családok tagjaival együtt fogadták az érkező vendégeket. Pontban 4 órakor Korossy György temesvármegyei jegyző összeallította a kb. hatvan tagból álló nászmenetet, mely a lakodalmos házból virágokkal felhíntett uton a templomba vonult, hol Tobl Ágoston kántor művészi orgona-átéka fogadta az érkezőket. Az esketést Győrök Ferenc báta plébános segédkezésével Romáisz Ferenc tb. kanonok, bátaszéki plébános végezte, aki gyönyörű beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok voltak: a vőlegény részéről Gullner Gyula Pest-Pilis, Solt, Kiskun vármegye és Kecskemét város főispánja, a Lipót-rend közép keresztjének tulajdonosa, nyugalmazott államtitkár, a menyasszony részéről Korossy Albert, a 13. sz. cs. és kir. huszárezred kapitánya; a nászasszonyi tisztet Latinovics Frigyesné sz. Návay Jolán urnő töltötte be: Nyoszolyó lányok: Latinovics Dalszi, Hanny Honka, Vásárhelyi Lili és Partos Vilma, vőlelyek: Návay Pali, Latinovics Endre, Sántha Sándor és Latinovics Tibor voltak. Az örömszülők este az udvaon felállított remekül díszített sátorban lukullusi lakomát adtak, melyen az első, magasan szárnyaló felköszöntőt Gullner Gyula főispán mondta az ifju párra. — Szébbnél-szebb felköszöntőt mondtak még Korossy Albert százados, Döry Pál, Békésvármegye főispánja, Hazslinszky Géza, a szekszárdi kir. törvényszék elnöke és Latinovics Endre föld-birtokos.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A Dunameléki ref. egyházkerület szokásos évi rendes közgyűlést október 24-én s a következő napjain tartja Budapesten Baksay Sándor püspök és Darányi Ignác főgondnok elnöklésével.

— **A minta szüret.** A szekszárdi minta-szüret október 1-2 lesz. Egyes lapszámainka tévesen került okt. 4-ére.

— **Beszámoló.** Rátkay László orsz. képviselő folyó hó 20-án Simontornyan beszámoló beszédet tartott. A szép számban jelenvolt választó polgárok a beszédet érdeklődéssel hallgatták és többszöri tetszésnyilvánításukkal Rátkay iránti bizalmuknak adtak kifejezést.

— **Kitüntetés.** A király, a szeméiye körüli magyar miniszter előterjesztésére Gyűszű István volt bátaszéki postamesternek a közszolgálatból történt megválása alkalmával, sok évi hű szolgálata elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta. Gyűszű István, a kitüntetett postamester Szekszárdon született, jelenleg 65 éves, Bátaszéken 36 évig volt postamester s folyó évi augusztus hó 1-én vonult nyugalomba. A nösszu 36 év alatt terhes hivatalát a legbecsületesebb odaadással, fáradhatatlan szorgalommal és páratlan előzékenységgel töltötte be, úgy, hogy nyugdíjba vonulásakor a bátaszéki közönség osztatlan tisztelete és szeretete kísérte.

— **Papválasztás.** A szárazdi ág. ev. gyülekezet a község lelkészévé Dörmer Frigyes választotta meg.

— **Névváltoztatás.** Haas János, hanti lakos saját, valamint Anna és Rozália nevű gyermekei családi nevének Halász-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Wölfel Ferenc szekszárdi r. k. segédlelkész nevének Bartinai-ra való átváltoztatásáért folyamodott.

Turós József simontornyai lakos saját, valamint kiskoru leányának, Erzsébetnek családi nevét Tolnai-ra változtatta.

— **A 100-ik szarvas.** A 100-ik szarvas folyó hó 23-án ejtette el Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott, nagybirtokos, gemenci vadászterületén. Bizonyára kevés vadász dicsekedhetik aránylag rövid idő alatt ilyen szép sikerrel, amely részben annak a nagy anyagi áldozatnak is tulajdonítható, amelylyel Bezerédj Pál kiterjedt vadászterületén a fővadat gon-dozza.

— **Városház építés.** A szekszárdi városház bővítés munkálataira ajánlatot tettek Haya Béla 6,6%, Stann István 7,2%, asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkára az Első bácskai asztalos szövetkezet és faáru ipar, mint egy országos hitelszövetkezet tagja 22%, Dicenty László 6,25%, melyhez még a tervezés és költségvetésért járó 1,7% hozzá jön, tehát 7,95%, végül az asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkára Gyencs György és Danics Pál ráckevei asztalosmesterek 2% engedménnyel. A beérkezett ajánlatok fölött a legközelebbi képviselőtestületi gyűlés fog dönteni.

— **Malálozás.** Kolossa Géza, budapesti államrendőrségi felügyelő Budapesten a Schvartzer féle elmegyógyintézetben, folyó hó 21-én elhalt. A boldogult a 1890-es évek elején Tolnában, a 10. sz. huszárezrednél mint hadnagy teljesített tényleges katonai szolgálatot. Az elhunytban Fugérth Károly paksi jegyző sógorát gyászolja. Legifjabb K. Szél Mihály, Szél Mihály decsi bíró 19 éves unokája, folyó hó 21-én meghalt. A temetést Bus Lajos ref. lelkész tartotta, gyászbeszéde, valamint Szeghő István rektor búcsuztatója mélyen meghatotta a temetésen résztvevő nagyszámu közönséget, melynek soraiban ott volt Szabó Károly országgyűlési képviselő és Návay Emil urad. főfelügyelő is. A gyászoló család iránt általános a részvét, mert a korán elhalt ifju csak ez év január havában kötött házasságot

— **A villamostelep átvétele.** A villamos telep átvételét megelőző vizsgálat október hó első felében lesz megtartva. A vizsgálatot a város részéről Bánó László budapesti okl. gépészmérnök, a Röck-gyár igazgatója és Szabó János városi mérnök fogják eszközölni. A szakértő 1800 K. tiszteletdíjának felét a Szimens-cég viseli.

— **A polgári iskolák építkezése.** A polgári leányiskola épületére és a polgári fiúiskola tornatermének építésére dr. Szentkirályi Mihály polgármester kiírta a versenytárgyalást. A leányiskolára 120,064 kor. 44 fillér és a fiúiskolára 14,813 kor. 83 fillér előirányzott költséggel. Az ajánlatok f. évi október hó 20-án délelőtt 11 óráig adandók be a város iktatói hivatalába, s azok másnap, azaz okt. 21-én 3 órakor fognak a polgármesteri hivatalban felbontatni. A munkára vonatkozó tervek betekintheők a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál, a hivatalos órák alatt. A polgári leányiskola 1909. okt. hó 1-ig teljesen tető alá hozandó és 1910. május 1-én teljesen készen át adandó. A polgári fiúiskola tornaterme 1909. június 30-án teljesen készen átadandó.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését október hó 14-én fogja megtartani.

— **Helyettesítés.** Az üresedésben levő mucsii segédjegyzői állásra Nagy István, a dombóvári járás főszolgabírája Adorján Bálint okleveles jegyzőt helyettesítette.

— **Plébános kinevezés.** A cikói plébániára a Perczel-család, mint a plébánia kegyura, Rausz Alajos belyei plébánost mutatta be a megyés püspöknek.

— **Csak egy virágszálát.** A szegénysorsu tüdőbetegek megmentése érdekében alakult József kir. herceg szanatorium egyesület az évenként, halottak napján rendezni szbkont gyűjtést a folyó évben oly módon kívánja eszközölni, hogy a nagyobb községek nemesszivű hölgyeinél izléses kivételű, Adakozunk a szegénysorsu tüdőbetegeknek felírással és perselynyilással ellátott kézitáskákat (ridikülöket) helyez el a főszolgabírák útján, felkérve őket, hogy a gyűjtés sikere érdekében az egyesület célját támogassák. A cél olyan humánus és nemes, hogy az érdekében való buzgólkodásra mindenkit a szive fog ösztönözni.

— **Esküvő.** Szabó János városi mérnök október hó 20-án tartotta esküvőjét Szekszárdon Mayer János nagykereskedő leányával Ilonkával.

— **Baleset a vadászon.** Gróf Cziráky József vendége volt szarvasvadászon Döry Hugó földbirtokosnak s midőn az utolsó nap a cserkészés után a kocsira fellépett, golyóra töltött fegyvere elsült s a grótot oly szerencsétlenül találta, hogy vállát szétromcsolta. A súlyosan megsebesült főurat, akit dr. Riesz járásorvos részesített első orvosi segélyben, Budapestre szállítottak szanatóriumba, a honnét azt a hirt vettük, hogy súlyos sebeiből a megsebesült gróf fel fog épülni.

— **Katonaság átvonulása.** A veszprémi királygyakorlatokról hazatérő katonák közül a 11. sz. dragonyos ezred 5. és 6-ik százada tegnap érkezett Szekszárdra, az 1. 2. és 3-ik század pedig ugyancsak tegnap ért Bátaszékre. Egy-egy napi pihenő után a nagy portól sokat szenvedő katonaság tovább vonul Horvátországba, ahol az ezred állomásozik.

— **Elmaradó szemlék.** A közös hadsereg és honvédség ellenőrzési szemléjét a folyó évben nem tartják meg.

— **Eljegyzés.** Stolpa Károly budapesti áll. felső keresk. iskolai tanár eljegyezte Rühl Arankát, Rühl István lengyeli postamester leányát.

Haffner István majosi jegyző eljegyezte Wiesner Klemikét, Wiesner Boldizsár majosi ág. ev. lelkész leányát.

Schmidt Ferenc paksi járási díjnok és végrehajtó eljegyezte Petántzky Rozikát, Petántzky József posta altiszt leányát.

Náhm József tolnai építész eljegyezte Kintner Gábrillát.

Párthos Ferenc paksi tanító a mult vasárnap tartotta eljegyzését Reisz Annuskával.

— **Népszövetségi gyűlés.** Némethkén a Katholikus Népszövetség mult vasárnap sikerült gyűlést tartott, melyen helyi igazgatóul dr. Oncay Géza esperes-plébánost választották meg.

— **A pápa jubileuma.** Folyó hó 18-án volt ötvenedik évfordulója annak a napnak, hogy a jelenlegi pápát, Sarto Józsefet a páduai szemináriumban, mint a theologia doktorát pappá szentelték. Ezt a jubileumot hazánkban s így nálunk is vasárnap ülték meg. Szombaton este negyedórai harangszó hirdette a másnapi ünnepet, amikor a r. k. templomokra, iskolákra és a katolikus jellegű egyesületek helyiségeire kitűzték a nemzeti színű zászlót és a templomokban ünnepélyes szentmisét tartottak.

— **Tanári kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte Stolpa Károlyt a budapesti állami felső kereskedelmi iskola tanárává.

— **Automobil baleset.** Kvassay István, a konstantinápolyi nemzetközi törvényszék elnökének fia vendége volt a Döry családnak Tüskén, ahonnét automobilon Szofiába indult körülbelül egy hektó benzinnel felszerelve. Midőn Dombóvártól néhány kilométerre száguldott az automobil, az inas észre vette, hogy az automobil hátulsó részere erősített podgyász füstölögve ég, mire csak annyit kiáltott, hogy baj van s evvel a 60 kilométer sebességgel száguldó gépről leugrott. A tulajdonos rögtön megállott, az égő csomagot levágta és így megelőzte a benzín

felrobbanását, ami az automobil és a benne ülők biztos pusztulását jelentette volna. Az ugrás következtében súlyos sérülést szenvedett inast a Döry-család gondos ápolásba vette.

— **Szénkénegraktár.** A földművelésügyi miniszter Tolnán szénkénegraktárt állított fels annak keze esével Tolna község előjáróságát bízta meg.

— **Hagyományok a munkások nyugdíjgyűlének.** Néhai Janszky Adolf 2182 koronát, Brenner János szombathelyi építész pedig 1000 koronát hagyományoztak végrendeletükben a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlének. A kereskedelmi miniszter a napokban utalványozta ki az együletnek az évi 500 korona állami támogatás az évre járó összegét. Itt említjük meg, hogy az egyület rendes fizető tagjainak száma a 72 ezret, vagyona a negyedfél millió koronát meghaladta, fiókpenztáraink száma 216. Az egyület 1908 óta 391 rokkant és 104 árva állandó segítésére több, mint 320 ezer koronát fizetett ki. Az egyület székszárdi fiókjának helyisége a Bóday-féle vendéglőben van.

— **Musárok.** A marhahus a központi járásban mult évi október hótól folyó évi szeptember hóig kilogrammonként 105—87 fillér között váltakozott, a dunaföldvári járásban pedig 110—83 fillér között.

— **Tolvaj oigányó.** Mocsári György siogárdi lakos f. hó 17-én munkából hazaérkezvén, azt észlelte, hogy az ablakon keresztül tolvaj ment lakásába és többféle ruhaneműt elemelt. A csendőrség a tolvajt Kolompár Erzsébet kőborcigány személyében elfogta.

— **Verekedések.** P. Vajda János és P. Vajda Benő gerjenli lakosok f. hó 14-én új bortól jól beszédelőcködőknél, nagy virtusokban Pasinszky Antal mőzsi lakost úgy elverték, hogy több hétig heverheti csak ki testi sérüléseit. Harcias amazonok Baracska Mihályné, Pusztai Ferencné és Pusztai Zsófia decsi lakosok, akik szomszédjukat, Varga Mihálynét egy kis összeszólalkozás közben úgy elverték, hogy több napig gyógyuló sérülést okoztak rajta.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

— **Belefult a cefrébe.** Szűcs Mihály barcsi 62 éves siogárdi lakos, folyó hó 22-én, a leányvári préházban a cefrével félig felt kádba beleesett és belefult. A szerencsétlenséget Szűcs Mihálynak hasonló unokaöccse és szomszédja vette észre. Beköszönt t. i. a szomszédos rokonhoz s nem kapván választ, a gazda keresésére indult. Minthogy sehol sem találta, rosszat sejtve, belenézett a kádba, amelyben akkorra Szűcs már halott volt. A helyszíni szemlét Rie József rendőralkapitány tartotta meg, az orvosrendőri vizsgálatot pedig, minthogy a holttestet átvitték lakhelyére, Siogárdra, dr. Döry Ödon szolgabíró és dr. Dragics Imre tb. vármegyei főorvos.

— **Elvesszett aranyóra.** Szekszárdon, a Bezerédy, Széchenyi-utcán, vagy a korzón P. M. monogrammal és 5 águ koronával ellátott kettős fedelű, női aranyóra elveszett. A károsult kéri a megtalálót, hogy az órát a rendőrségnek sziveskedjek átadni.

— **Magyarországi postajáratok.** A posta- és távirat vezérigazgatóság által kiadott „Magyarországi postajáratok” című irányítási segédkönyv 1908 évi kiadása most jelent meg. A hasznos könyv a postahivatalokban kapható.

— **Tolvaj oigány.** Sarkózi Kovács Mihály báti illetőségű kőborcigányt, aki Tolna és Baranyamegyékben több rendbeli lopást követett el, Madaras községben folyó hó 10-én mikor lovat akart lopni tetten érték. Sarkózi Kovács Mihályt jelenleg a bácsalmási járásbíró-sági fegyházban őrzik.

— **Ellopott korékpár.** Scháger Antal dombóvári órás mester 150 korona értékű amerikai gyártmányu korékpárját az udvarában levő nyitott fákamarájából ellopták. A dombóvári csendőrség a tettest nyomozza.

— **Flatal tolvajok.** Dömötör Ferenczné dunaszentgyörgyi lakos bezárt lakásába, a kulcs előkeresése után Hubert Ferenc 16 éves notorius tolvaj és a 9 éves Magyar Ferenc behatoltak s 5 korona 40 fillért és 45 darab tojást elloptak. A tojást eladták s ennek árát a lopott pénzzel nagy részben elköltötték. Komáromi Pál kisbíró látva pazar költségeiket elfogta őket s a község házához kísértte, de honnan egy őrizetlen pillanatban Hubert Tamás megszökött.

— **Megtámadott rendőr.** Klettlinger Ferenc, Kozma Nándor, Binmüller János, Staub József, Hepe Ferenc, Rauth Mihály és még több németkéri 16 éves suhanc az utcán garázdálkodtak, amiért Szaner Nándor községi rendőr intette őket, majd a leggarázdálkodóbb Klettlinger Ferencet meg is ütötte, mire annak társai, a községi rendőrt körülfojták s nyitott késsel támadtak reá úgy, hogy a rendőr alig tudott előlük egy közeli lakásba menekülni.

— **Halálos végű veredés.** F. hó 20-án délután. Hengli József Szemcséd községhez tartozó szemcsei hegyi lakosnál boroztak ennek fia, Nagy Pál Mihály, Szalai István és még több tamási legény. Este felé a bor hatása alatt összevesztek s mikor a gazda lakásából őket kituszkolta, a ház előtt folytatták a perlekedést, majd Szalai István Jankó Jánost mellen ragadta s ennek ingét letépte, mire a társaság nagy része, köztük Nagy Pál Mihály is Szalait megtámadta, aki aztán tőlük elmenekült, de Nagy Pál Mihály Udözöbe vette s mikor elérte egymás között dulakodtak, miközben Szalai Nagy Pál Mihályt úgy megszurta, hogy az néhány óra alatt meghalt.

A szakályi csoda.

A szakályi csoda megszüntetése érdekében Tolnavármegye alispánja utasította a tamási járás főszolgabíróját, hogy tartson helyszíni szemlét és hallgassa ki Británszkinét, Juhász Marit és Varga Józsefet, mint a csoda híreinek terjesztőit.

A kihallgatás során tett vallomásokból megállapítható, hogy ugy Británszkiné, mint Juhász Mari korlátolt felfogású és gyenge szellemi képességű vallási rajongók, Varga József pedig viselkedésével azt a gyanút kelti, hogy a hiszékeny nép bolondításán mulat s a népet minden egyéb ok nélkül legényes nyegleségből ugratja.

A kihallgatás során Británszkiné, ki 68 éves, az általa látott csodáról a következőket mondotta el. A folyó év tavaszán, a nagybűjtben Británszkiné nyugat felől énekhangokat hallott. Husvét másnapján estefelé, hogy a szomszédból hazament, bent szobájában az énekszó mellett trombita hangot is hallott, mely trombitával az „Üdvözlégy Mária” kezdetű egyházi éneket kísérték. Ez időben még semmi égi jelenséget nem látott. A kihallgatás előtt mintegy három hónappal egy vasárnapon estefelé a házához közel fekvő melegvízi forrás felett levő part oldalában egy hosszú kék övvel átkötött fehér ruhás összesített kezű alakot látott megjeleni, mely a Mária szobrokhoz hasonlított, fején pedig 2 ujnyi sárga fényes öv látszott. A jelenség mintegy este 10 óráig volt látható, 10 órakor lassankint emelkedett és a megjelenés helye felett levő sűrű bokrok között eltűnt. A kérdéses alkalommal felhőmentes, tiszta, csillagos idő volt. Másnap ugyan olyan időtájban ismét egy, az előző napihoz teljesen hasonló alakot látott megjeleni. A megjelenéskor a szobában ének, trombita és harangszót hallott. Ugyanekkor jelen volt a szomszédosságában lakó Ujváriné is, ki a megjelenést szintén látta, de csak homályosan, ködösen, vonásait ki venni nem tudta és a megjelenést kísérő hangokat sem hallotta. A jelenés kezdetben ritkább volt, később minden harmad nap lett láthatóvá. A megjelenés helye sem volt állandó, eleinte a magas partban, egy alkalommal a korzhás kertben volt az alak látható, utóbb pedig és most már állandóan a part keleti oldalán levő ugynevezett meleg vízi forrásnál tűnik fel. Británszkiné a megjelenést vélt alakkal sohasem beszélt, attól semmiféle égi üzenetet nem kapott. Izenetet csupán a kis lányoknak ad. A megjelenés helyére ez idő szerint emléket nem akarnak állítani. Pénzt sem fogad el, mert nem akar ily vallásos látományból üzletet csinálni. Ami apróbb adományokat a kisebb leányok, kik a látományban részesek, elfogadnak, azon szentelt gyertyát vesznek. Hogy utjabban az ördög személyesítője, egy löfejú alak jelenne meg kísérteni, azt nem látta.

A megjelenések, melyeket még most is lát, alakot és kinézést változtatnak, így látta már hamu színtű fényes ruhában, később világoszöld ruhában, a kezében olvasóval, a karján egy kis gyermek alakkal. Ugy a kis gyermek, mint az édesanyja fején fényes korona volt.

Juhász Mária, 17 éves leány, ki a megjelenő alakkal beszélni szokott, az év tavaszán látta először a látományt. Előtte is megjelent egy fehér Mária, fején fényes korona, karján kis gyermek volt. Ezen látványok csak egyes napokon jelenik meg Mária. Midőn már több ízben, látta bátorságot vett magának és megazólította: „Boldogságos

szűz Mária szólj egyet hozzám!” Kérdésére azon feleletet nyerte, hogy a forrás közelében, Británszkiné fundusán álló diófa alá építsenek kápolnát. Hangját hallotta, sőt ajkának beszédközbeni mozgását is látta. Ugyanekkor egy Mária nevű gyulaji lány is kérdést intézett Máriaéhoz, de hogy hit, azt nem tudja, mert Máriaának csak feleletét hallotta, mely azt tartalmazta, hogy aki ő benne nem hisz, az vagy megvakul, vagy megsántul. Majd azt is mondta, hogy a hitetlen nép jobban higgyen benne, és akkor csodát fog csinálni, a forrás mellett levő fűzfákon rózsák fognak nyilani. De hogy mikor azt nem mondta. A gyulaji lányok a fentemlített diófa alatt fűzfa-vesszőből egy kis kápolnát fontak, amelybe az égi jelenséget látni akaró egyesek kisebb adományokat tesznek. Ezen összegyűjtött pénz egy részén szentelt gyertyát vettek, a megmaradt részt egy ismeretlen szakályi asszony elvitte.

Varga József 24 éves legény urnapja utáni szombaton, alkonyat táján egy kék szalaggal átkötött fehér ruhás alakot látott megjelenni, mely hasonlított a ludi Mária képekhez. Az alak tisztán kivehető fényességben jelent meg előtte, karján a Jézus Krisztussal. Ezen utóbbi alkalommal a jelenés barnának látta. Csupán kíváncsiságból megy oda a forráshoz, hogy az égi jelenséget láthassa.

Ezen nép-ámitásban még részesek Pesti Anna 12 éves bogaras pusztai leány, Csécsi Mária 11 éves, ugy Kis Anna gyulaji lakosok. De ezek csak ezután fognak kihallgattni.

Juhász Mária a mult év folyamán súlyos beteg volt, kilenc hétig önkívületlen állapotban feküdt. Lehetséges, hogy a mostani szerepe súlyos betegségének folyamánya.

A kérdéses helyhez két keskeny gyalogut vezet, melyen a közlekedést csekély karhatalommal könnyen meglehet akadályozni, hogy azonban a forrás minden irányból való közlekedés elől elzárassék, ahhoz 10—12 főből álló karhatalom lenne szükséges.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Tanítóalkalmazás. Mányoky Sarolta szekszárdi magán iskoláját f. hó 9-én 21 növendékkel megnyitotta és iskolájához Kayos Erzsébet okl. tanítónőt alkalmazta.

Kinevezés. A döbrökői állami óvófelügyelő-bizottságba a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter rendes tagul pótlólag Laskó Dezső községi főjegyzőt, Bakán István II. jegyzőt és Laskó Dezsőné urnőt nevezte ki. — A kurdi állami kisdodovoda felügyelő-bizottságához elnökké Bazsonyi Józsefet; rendes tagokká pedig Keller Józsefet, Kiss Józsefet, Kis Józsefnét, Apaczeller Jánosnét és Dobos Pálnét nevezte ki.

Tanítóválasztások. Az újonnan szervezett kistengelici községi, második sorszámú tanítói állomásra Karsay Sándor választatot meg tanítónak. — A teveli rk. osztálytanítói állomásra Forrai István okl. tanító választatot meg.

Uj iskolák. Jánosmajorban új iskola létesült községi jelleggel. A választás f. hó 19-én tartatott meg Tihanyi Domokos kir. tanácsos elnöklete alatt. Az állásra Metz István okl. tanító választatot be. — Madocsa új iskolát épít 24 ezer korona költséggel. A tervet és költségvetést most vizsgálja felül az államépítészeti hivatal.

Államsegély. Wittendorfer István cikói rk. tanítónak 200 és Marton Kálmán dombóvári rk. tanítónak 200 korona államsegély utalványoztatott.

Elnök küldés. A gerjenyi újonnan szervezett községi tanítóválasztáshoz választási elnökül Tihanyi Domokos kir. tanácsost küldte ki a közíg. bizottság.

Francia nyelv tanítás. A szekszárdi polgári fiúiskolában francia nyelvet és gyorsírást is tanítanak.

Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tamási rk. 8-ik tanító fizetésének kiegészítésére 760 kor. évi államsegélyt engedélyezett. — A dunakömlödi rk. IV. és V. tanítónak 500—500, az újonnan szervezett jánosmajori községének 798, a szintén újonnan szervezett gerjenyi községének, 900 korona államsegélyt, a tolnai községi óvintézetek 1908—9. tanévi dologi szükségleteinek részben való fedezésére 800 korona államsegélyt utalványozott.

Ajánlható könyvek. A tanítók tanácsadója V. kiadásban jelenik meg. Ára 3 korona. Kapható Lampel R. könyvkereskedésében Budapest VI. Andrásy-ut 21. Ajánljuk e hasznos és nélkülözhetetlen munkát a tanítók és elnökök figyelmébe.

Ingyen taneszközök a madocsalagnak. A madocsi ref. iskolának a közoktatásügyi miniszter ingyen taneszközöket engedélyezett.

Taneszközök engedélyezése. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az újonnan szervezett gyónki állami óvoda számára ingyen taneszközöket engedélyezett.

Óvodák bezárása és megnyitása. A mázai községi nyári menedékház bezárattott, az ozorai községi óvoda pedig megnyitott.

Új állandó menedékház. A kölesdi községi állandó menedékház átalakítása 3988 kor. 12 fillérbe kerül.

Értesítés. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő értesíti az iskolaszéki elnök és tanító urakat, hogy iskolalátogatásait október elején már megkezdi.

Iskolaszék megalakulása. A cikói rk. iskolaszék f. hó 12-én 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: Gartner Elek, világi elnök: Gebauer József, jegyző: Walter Ádám és gondnok: Schaffer András lett.

Gyermek naptár. Az országos állatvédő egyesület (Budapest IX. Ernő-utca 11. szám) gyermek naptárt adott ki. Ára 10 fillér. Ezen hasznos és olcsó naptárt ajánljuk a terjesztésre.

KÖZGAZDASÁG.

Alakuló ülés.

Hermann Frigyes szekszárdi szőlős gazda f. hó 27-ére gyűlést hívott össze a »Szekszárdi Szőlősgazdák Szövetkezetének« megalakulása ügyében. A meghívóban jelzi az irányt, hogy miként volna a szövetkezet megalakulandó. Minthogy közöspincénk az alakulása feletti költséges, azt indítványozza, hogy a szövetkezet működése egyelőre csak a bor értékesítés közvetítésére terjedjen ki. A szövetkezet tagjai teremtenének egy alapot, ennek a kamataiból, valamint a szövetkezet útján eladott borok után fizetendő 50 fillérből fedeztetnék a szövetkezet igazgatóságának és segéd hivatalnokának fizetése, akiknek kötelességük volna a bor eladásáról gondoskodni.

Sajnáljuk, hogy csak lapunk zártakor jutottunk a meghívó egy példányához és így nem foglalkozhatunk bővebben a felvetett eszmével, egyelőre csak azt jegyezhetjük meg az eszmére, hogy az, kivitele esetén taln megszabadít bennünket a sok és nem ami érdekünket képviselő ügynöktől, de igazi eredményre még sem vezet. Mert ezer pincében és ezer izléssel feldolgozott borral a nagyvevő előtt eredményt el nem érhetünk. A silány borok is »szekszárdi« név alatt kerülnek tovább is forgalomba és a megszorult gazdán nem segít az, hogy majd fél év vagy egy év múlva tudja csak a bora árát kézhez kapni. A szerkesztőnkhez intézett levél írójával teljesen egyetértve azt hangoztatjuk, hogy csak az a részvénytársaság tud rajtunk segíteni, amely bortermékeinket csemege alakban megveszi és használhatósága szerint feldolgozza vagy konyaknak, vagy pezsgőnek vagy a jó minőségű fajszerű termékeit bornak és csak egységes, kiváló minőségű fajbort visz szekszárdi név alatt a világpiacra. Helyeseljük Hermann Frigyes buzgalkodását, aki az egyedüli, aki tényleg fárad borértékesítésünk érdekében, de tervét nem találjuk olyanoknak, hogy nyomoruságos helyzetünkön eredményesen segíthetne.

Gazdasági kiállítás. A Temesvári Gazdasági Egyesület f. évi október hó 10. 11. és 12-én Temesváron a polgári lövölde-kertben rendezendő országos jellegű baromfi-, házinyul-, galamb-, bor- és gyümölcskiállításáról szóló tervezeteket e napokban küldte szét az ország baromfitermesztői-, bor- és gyümölcsstermelőinek. Amint a tervezetből kivehető, ezen kiállítás térdijai az ideki kiállítások között a legolcsóbbak és emellett tömeges állami bevásárlásokról gondoskodás történt, mivel a m. kir. földművelésügyi kormányon kívül az aradi jószágigazgatóság, a temesvármegyei állattenyésztési felügyelőség és kiállítást rendező egyesület is nagyobb bevásárlásokat fognak eszközölni.

Drágább lesz a cukor. Ausztriából eddig 203.000 mm. cukrot hoztak be a morvaországi gyárakból. A vétel eddig közvetlenül a gyárak-

tól történt és így szabad verseny volt. Ujabbban olyan egyezmény jött létre, hogy az osztrák cukor a magyar cukorgyárak irodája, illetve ennek bizományos a »Magyar általános Hitelbank« útján jön forgalomba, mely körülmény a cukorárak általános emelkedését vonja maga után.

Hamisítják a konyakot Mig mi gyár hiányában ugyszólván fulladozunk borunkban, addig másfelé a magyar élelmesség esterséges uton állítja elő a konyakot. Nem borból párolja le, hanem vegyi uton állítja elő és ezzel a magyar konyaknak hirnevét főként külföldön nagyban lerontja. Jó lenne, ha kormányunk figyelme kiterjedne a borértékesítésre és a bortermékeknek feldolgozására is, szigorúan büntetné a konyak hamisítást, mert nem elég, hogy az Agrárbank drága kölcsönével felújította a gazdákkal a szőlőt, az áldozatot hozott gazdákat meg is kellene menteni minden eszközzel a tönkre jutástól.

Szerkesztői üzenetek.

— **Præceptor.** A simontornyai izr. szentegylet alapszabályait a belügyminiszter már egyizben leküldötte az iratok kiegészítése végett és így az alapszabályok jóváhagyás végett másodsor junius 14-én mentek fel, honnan még-nem érkeztek vissza.

Argus. Ne dicsekedjék jó szemével, mindenki észrevette azt, hogy aispánunk mult héten közölt beszédében egy pár jelentéktelenebb, de e mellett egy nagyobb értelemzavaró sajtóhiba került. Kimaradt ugyanis egy »nem« szócska ott, ahol arról van szó, hogy »még mindég olyan nagy számu a mi német ajku lakosságunknak az a része, mely a magyar nyelvet vagy nem érti, vagy ha érti, beszélni nem tudja.« Az ilyen bizony megtörténik.

Szarvasvipera. Bonyhád. Leglustább munkatársunk még mindég nem készült el az ismertetéssel.

HIRDETÉSEK

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdénmők és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevételére vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és leguagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajálva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatekünk 2—16 koronáig.

Ugyanolt most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékba küldi meg az intézet igazgatósága. 52—52

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

»Kossuth« műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

14—26

WEYRAUCH

PADLÓFÉNYMÁZ

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolandó eszközre kitünő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlónak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül a fényt adja a padlónak

Használati utasítás a festékes fény-mázzal.

Kapható 1 kgr.-ot tartalmazó üvegekben.

Linoleum

1 kilogrammos dobozokban.

Salamon Testvérek

fűszer, csemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvíz-kereskedésében

Szekszárd, br. Augusz-féle ház.

A szekszárdi villamos mű üzemvezetősége

elvállal minden, a villamos szakmába vágó munkát, u. m. villamos világítási és erőátviteli berendezéseket, vidéken magánházak, malmok, műhelyek, stb. szakszerű villamos felszerelését vagy átalakítását, dynamógépek és motorok javítását; berendez vízvezetéseket villamos szivattyúkkal közvetlenül a kutból, villamos szelöltetőket, szőnyeg és butorporszívókat, melyek használata a szőnyegek felszedését teszi feleslegessé; villamos vasaló és főző készülékeket, mely utóbbiak különösen vendéglősöknek és kávéosoknak az egész éjjeli folytonos tüzelés elkerülése végett kiválóan alkalmasak, berendez továbbá házi csengőket és távbeszélőket. Árusítja a villamos szerelésekhez szükséges összes anyagokat, lámpákat, csillárokat, fali karokat stb. az egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb és versenyben felülmulhatlan árak mellett. Tervekkel és ajánlatokkal a t. érdeklődőknek az üzemvezetőség készséggel, díjmentesen szolgál.

A villamos lámpák legujabb árai:

a) Szénfonalas izzólámpák.

5—16 gyfényü	110	Voltos drbonkint	K. 0.58
5—16	220	»	» 0.78
25—50	220	»	» 0.84

b) Fémfonalas izzólámpák.

1. Volfrámlámpák.

25—50 gyfényü	110	Voltos drbonkint	K. 3.60
100	110	»	» 5.—
50	220	»	» 6.—
100	220	»	» 7.—

A Wolfrámlámpákat ha 600 égési órán belül égnek ki, díjmentesen cseréljük ki ujakkal.

2. Tantollámpák.

25 gyfényig	110	Voltos drbonkint	K. 3.10
-------------	-----	------------------	---------

c) Nernstlámpák.

Teljesen felszerelt	1	Ampéres drbonkint	K. 22.—
»	»	1/2	» 7.75
»	»	3/4	» 4.60
Nernstgő	1	Ampéres	» 3.—
»	»	1/2	» 2.30
»	»	1/4	» 1.50

Változatos és bő tartalommal
jelenik meg az **1909. évre**

Garay János

Képes Naptára

Tolnavármegye cimtárával.

Hirdetések felvételnek a Molnár-
féle nyomdai részv.-társaságnál
Szekszárdon.

Értesítés.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönséget értesí-
teni, hogy a szabás tanfo-
lyamról visszaérkeztem és
ujjonnan, modernül átalaki-
tott

szabó műhelyemben
a legdivatosabb öltönyöket
készítem.

Kérem a nagyrabecsült
pártfogóimat, hogy b. bizal-
mukkal továbbra is ajándé-
kozzanak meg. Megrende-
léseket naponta elfogadok
és azoknak a legpontosab-
ban teszek eleget.

Kiváló tisztelettel:

König Károly

férfi szabó.
Sédptak-utca 1102.

Utolérhetetlenek a
fiumei pörkölt
kávé-keverékek.

A
fiumei kávé keverékek
mind zamatosak és
erőteljesek.

**Egy próba elég, hogy
mindig vegyék.**

Védjegy
Kapható kizárólag:

Salamon Testvérek

cégnél

Szekszárdon.

Fischl Lajos butor- és épület-aszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart a
legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-
ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre
is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek.

Ha jó teát akar inni!

Vásárolja tea és
rum szükségletét a

„Garay“ Drogériában

Szekszárd,

Széchenyi-utca (Dr. Haugel ház)

mivel ott eredeti importált árut vásá-
rol a legjutányosabban.

**Nincs párja a The King of Jamaica
Rumnak és a Melange Imperial
globus Teának !!**

Betegség miatt eladó egy teljesen be-
rendezett

gépjavító műhely

ércöntöde és gépszerszámmal, egy négy
lóerejű **cséplőgép** és egy

lakóház

jó kerttel.

Cim: **Szabó János** gépész Gyulaj, Tolnam.

Hirdetmény.

Tisztelettel tudomására adom a szekszárdi,
mint vidéki közönségnek, hogy nálam a legjobb
minőségű

vasalni való bükkfa-szén

kapható **1 kilós** csomagokban **6 krajcár**. 10 kiló-
tól feljebb **5 krajcár**. Zsákokban métermázsán-
ként is.

Továbbá elsőrendű száraz kemény aprított
tüzifa, **métermázsája 1 frt 40 kr. 10 kiló 15 kr.**
S mindennemű **dorong és hasáb tüzifa.**

Bel és külföldi köszén

jutányosan nálam kapható. — Tisztelettel:

Mutsenbacher Ödön

tüzifa és szénkereskedő,
a vasuti állomással szemben

Arlejtési hirdetés.

A bonyhádvarasdi r. k. iskolaszék az ujonnan építendő **iskolaépü-
letre**, valamint **tanítói lakra f. é. okt. 4-re, délután 3 órára** árlejtést
hirdet.

Feltételek: 1. A jóváhagyott költségvetés 7393 K 72 fillérről szól,
mely összegnek 10%-a az árlejtés előtt bánatpénz címen készpénzben vagy
értékpapírokban leteendő.

2. Az iskolaszék fentartja magának azon jogot, hogy az árlejtés után,
az árlejtők közül, csak azon vállalkozót bizza meg, kit arra megbízhatónak tart.

3. Csakis keresztény vállalkozók fogadtatnak el.

4. A tervrajz és költségvetés az iskolaszéki elnöknel bármikor meg-
tekinthetők.

Kelt Bonyhádvarasdon, 1908 szept. 20.

A bonyhádvarasdi r. k. iskolaszék.

4336/1908. sz.

A simontornyai járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

A Tolnavármegye simontornyai járásához tartozó Kisszékely nagyköz-
ségben megüresedett **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a község pénztárából évi 1200 korona készpénz,
5 hold 400 □-öl föld haszonélvezete, 4 szekér széna, természetbeni lakás, meg-
felelő állami fizetéskiegészítés és a vármegyei szabályrendelet értelmében a
magánmunkálatokért szedhető díjak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883.
évi I. t.-c. 6. §. illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket,
eddig működésüket és életkorukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket
hozzám **f. évi október hó 12-ig** nyujtsák be.

A választást f. évi október hó 19-én d. e. 10 órakor fogom Kisszékely-
ben, a község házában megejteni.

Gyöng, 1908 szeptember 19.

Br. Jeszenszky György,
főszolgabiró.

Ideális arcz-crème a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde szint kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-
tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárá-
ban Szekszárdon. 12-26

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szí-
ves tudására hozni, miszerint **Szek-szárdon,**
Széchenyi-utca 140. szám alatt (volt Martin-féle ház)
a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid ki-
dolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség
szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-
műhelyemre,** hol minden igényeknek megfelelő
modern butorok elkészítését bármely rajz után
elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort
szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudó-
mására hozom, kérem szíves pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

22-52

asztalos és butorraktáros.

Csemegeszőlőt

válogatott fajokból, szállítunk 5
kilogrammos postakosárban, bér-
mentve minden postaállomásra
3 koronáért

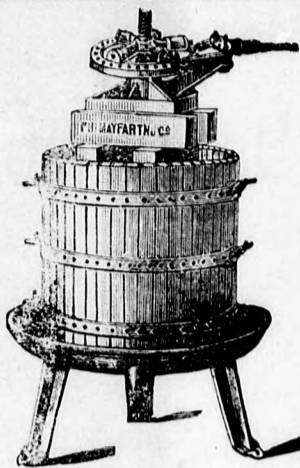
SALAMON TESTVEREK

Szekszárd.

Egy 2½ lóerejű teljesen jó-
karban levő

BENZINMOTOR

eladó. Megtekinthető működés-
ben a Molnár-féle nyomdai
r.-t.-nál Szekszárdon.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószervezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA” permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegvecs permetezésére

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppárai, vasöntödéje és gőzhamorai által

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.

164

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel stb.

14-14

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

Borsajtók

minden nagyságban kettős emeltyű-szerkezettel
(Mabill-rendszer).

Szőlőzuzók

3 nagyságban, nagy lendkerékkel, keverő-
szerkezettel. Bogyózók.

Vetőgépek

legújabb tolokerekes, nikkelezett szerkezettű, továbbá: darálók, konkolyválasztók, rosták, ekék, szecskavágók kézi- és járgányhajtásra.

Benzinmotorok malmok hajtására és ipari célokra.

➔ Állandó nagy raktár az összes gazdasági gépekben. — Kedvező fizetési feltételek. ➔

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép és gazdasági gépek nagy raktára Szekszárd, Kaszinó-bazár épület.

99-908

27-52

Száritott kőbányai hizósértés trágya

10-12

A legelőcsőbb és leghatásosabb trágya a buda-
pest—kőbányai trágyaszáritógyár gyártmánya.

Kizárólagos képviselője
Tolnavármegye részére

SCHLOSS LAJOS SZEKSZÁRD.